

WORTELEN IN ERETS ISRAËL – PACHTERS OP G'DS LAND *door Tamar Manor*

Shalom Chaverim van Land en Volk Israël,

Laatst vroeg iemand mij: Hoe zou je jezelf in het kort willen beschrijven? Zonder erbij na te denken, was mijn antwoord: Een Bijbelse boer. Achteraf besepte ik hoe treffend deze omschrijving eigenlijk is. Misschien is landbouwer een nauwkeuriger term, want vee hebben we niet, maar de essentie blijft dezelfde: we werken op het land in Israël.

Maar wat is er Bijbels aan landbouw? Alles, zou je kunnen zeggen. Er is een unieke verbintenis tussen God, het volk en het land. In de Bijbel wordt Israël beschreven als een land dat volledig afhankelijk is van Gods zegeningen, waaronder vooral de regen. In Israël is de landbouw niet alleen een fysieke activiteit, maar ook een geestelijke taak, die ons eraan herinnert dat alles wat we nodig hebben uiteindelijk van God komt. Een van de meest tastbare Bijbelse principes binnen de landbouw is het Shmita- of Sabbatsjaar, zoals beschreven in Leviticus 25:1-7: *"Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer u komt in het land dat Ik u geef, dan zal het land de Here een Shabbats rust houden. Zes jaar mag u uw akker inzaaien, zes jaar mag u uw wijngaard snoeien en de opbrengst ervan inzamelen, maar in het zevende jaar zal het land een shabbats rust hebben, een shabbat voor de Here. Uw akker mag u niet inzaaien en uw wijngaard mag u niet snoeien."*

Elke zeven jaar krijgt het land rust: boeren laten hun akkers onbewerkt, en wat vanzelf groeit, mag iedereen gebruiken. Er wordt niet gezaaid, gesnoeid of geploegd. Het is opmerkelijk dat ondanks een afname van het aantal landbouwbedrijven in Israël, het aantal boeren dat zich aan deze Bijbelse adviezen houdt juist groeit. Andere Bijbelse principes in de landbouw naast

de Shmita zijn: Orlah, de eerste drie jaar na het planten van een boom mogen de vruchten niet worden gegeten en Ma'aser : het geven van tienden van de oogst.

Dit deel van de opbrengst wordt apart gezet en geschonken aan hen die extra steun nodig hebben. Ook vandaag in de supermarkten zijn de vruchten niet jonger dan 3 jaar en worden de tienden van de oogst apart gezet. Israël is het enige land ter wereld waar speciale regels, uitgaande van de Bijbel zijn ingesteld. Deze voorschriften zijn uniek. Ze zijn niet universeel en gelden alleen binnen de grenzen van Erets Israel.

Een interessant gegeven, want uitgaande van Leviticus, is Israël veel groter dan wat we vandaag op de landkaarten zien. Vandaag in 2025 zien we wat het betekent een boer te zijn in de Negev, en dit is totaal iets anders dan elders in de wereld. In Israël zijn boeren namelijk niet alleen landbouwers, maar tevens rentmeesters van G'ds land. Ook hier in de Dutchfarm nemen we die extra Bijbelse taak op ons en hopen op die manier mee te werken aan een groter Israël, dat gezegend wordt met regen uit de Sjamajim, hemel. Een paar weken geleden was het Toe beSjvat, het nieuwe jaar voor de bomen. Deze viering wordt niet expliciet genoemd in de Bijbel, maar het planten van bomen is een Israëlsche traditie voor jong en oud. We hebben die dag olijfbomen mogen planten in Oud Sussia, Judea. Een prachtige plek en zeker de moeite waard om te bezoeken wanneer u weer eens in Israël bent. Voor een kopje koffie in het grote huis/de leer kamer of een bezoekje samen met Uzi aan de soldaten rondom de Gazastrook, u bent altijd van harte welkom!

Uzi en Tamar Manor Dutchfarm, moshav Sde Tsvi, Israël.